

republicart Manifesto

Gerald Raunig

[07/08_2002]

republicart

„Učinkovit pojem postmodernega republikanizma se lahko določa le *au milieu*, na podlagi doživljenih izkušenj globalnih množtev (multitude).“ (Michael Hardt/Antonio Negri)

Namen *Republike* ni reforma neke državne oblike, niti ne razmišljanje o reševanju nacionalne države v krizi ali o transformaciji le te v eno ali več superdržav. V žarišču naših raziskav so konkretne izkušnje nereprezentacijskih praks, konstitutivne dejavnosti znotraj gibanj proti ekonomski globalizaciji. Umetnost *res publice* ne implicira, da bi z revolucionarno romantičnim patosom slavili ustanovitev nove globalne skupnosti. Gre za eksperimentalne oblike organizacije, ki se razvijajo v majhnem obsegu in največkrat v težavnih in časovno omejenih situacijah, in ki preverjajo nove načine samoorganizacije in njihovih povezovanj z drugimi eksperimenti. "Organizacijska funkcija" umetnosti (Walter Benjamin) s političnim aktivizmom in s produkcijo teorije sama sebi ustvarja nove prostore v prekrivajočih se sosednjih področjih.

republicart

»Doživljamo politizacijo, ki je mnogo bolj radikalna od vsake nam do sedaj znane, ker se nagiba k temu, da razpusti razliko med javnim in zasebnim – ne v smislu posega enotnega javnega prostora v zasebnega, temveč v smislu množenja novih radikalnih in različnih javnih prostorov.« (Ernesto Laclau/Chantal Mouffe)

Javnost ni apriorna substanca niti nespremenljiv teren. Kar šteje, ni zahteva po javnosti, in tudi ne predstava o eni sami javnosti (bodisi kot ekskluzivna javnost za privilegirane sloje, bodisi kot vseobsežna metajavnost), temveč permanentna kontinuiteta pluralnih javnosti, ki predstavljajo več vidikov množtev (multitude). Gre za številčnost javnosti v smislu gibljivih proizvodov atrikulacijskih in emancipacijskih praks in ne v statičnem smislu.

V takšnih prostorskočasovnih situacijah se razlika postavi v razmerje do drugih razlik in izoblikujejo se pogoji, ki omogočajo izmenjavo različnih pozicij. Meje takšnih prostorov so presojne, prostori niso ekskluzivno izključujoči ali inkluzivno poenoteni.

Ne gre za konsenzualno identitarizacijo javnosti, temveč za konfliktno odpiranje le te. Ne gre za homogenizacijo in popolno transparencio, temveč za konflikt in permanenco, za vedno nova pogajanja o različnih pozicijah. Občinstva kot potrošniško voajerske figure si tukaj ne moremo predstavljati, dojemanju spektakla nasprotuje proizvajanje singularnih dogodkov, »javni osebi« pa pluralizacija načina subjektiviranja.

republicart

Public Art je doživljala svoj boom že na začetku devetdesetih let v več različicah: participatorične prakse, Community Arts, New Genre Public Art, komunikacijska gverila, konkretne intervencije, aktivizem, itd., so s sabo prinesli premik umetniških interesov od vprašanj percepcije k socialnim in političnim dejanjem. V ospredje so prišli časovno omejeni projekti namesto predmetov, Communities namesto posameznih umetnikov in umetnic, participacija namesto konzumacije umetnosti.

Od srede devetdesetih let so se množili kritični glasovi, ki so tem političnim umetniškim praksam očitali, da delujejo depolitizirajoče ali da reformistično sodelujejo pri vzpostavljanju novih oblik neoliberalne ekspanzije. Kot argumente so navajali npr. dvoumno funkcijo projektov v procesih gentrificije, zakrivanje razgraditve struktur socialne države, zlorabo sredstev turističnega oglaševanja za dviganje vrednosti imidža mest, instrumentalizacijo drugačnosti marginalnih tem in skupin ter vrnitev »umetniškega očeta« skozi stranska vrata. Kot delni vidik in posledica tega kritičnega vala je bil v umetnostnem mainstreamu opazen backlash k umiku v stare prostore in k vrnitvi na vprašanja o spoznanju in recepcijskih izkušnjah.

Danes zaznavamo znake novega preobrata. Kar je manjkalo praksam devetdesetih je, kot kaže, sedaj dano v novi situaciji: umeščanje v širši kontekst in navezava na socialna gibanja. V zvezi s heterogenimi oblikami kritike ekonomske globalizacije se napovedujeta transformacija starih oblik intervencijske umetnosti in nastajanje novih praks. V kontekstu političnih gibanj je moč zaslutiti, da umetnost postaja ponovno javna. Okoli tematskih področij in aktivističnih sil globalizacije ter obstoječih režimov meja in migracije nastajajo pogoji za to, da »revolucionarni stroj, umetnostni stroj in analitični stroj drug drugemu postanejo sestavni deli in kolo.« (Gilles Deleuze/Félix Guattari)

Prevod: Gregor Podnar